

**Maharashtra State Board of Secondary and
Higher Secondary Education, Pune**
Subject : Co- operation
Std. XII

Unit wise Weightage of Marks			
Unit No.	Name of Unit	Marks	Marks with option
1.	Organization of Co-operative Society	27	36
2.	Commissioner and Registrar of Co-operatives	10	14
3.	Study of Maharashtra State Co-operative Societies Act, 1960 upto date amendments	18	34
4.	Study of Co-operative Banks	13	16
5.	Co-operative Education and Training	06	08
6.	Challenges Before Co-operative Sector	06	08
		80	116

Objective wise Division of Marks				
Sr. No.	Objectives	Marks	Marks with option	Percentage
1.	Knowledge	18	26	22.5%
2.	Understanding	34	50	42.5%
3.	Application	18	25	22.5%
4.	Skill	10	15	12.5%
	Total	80	116	100%

Division of Marks as per type of question				
Sr. No.	Question type	Marks	Marks with option	Percentage
1.	Objective	20	20	25%
2.	Short Answer	52	80	65%
3.	Long answer	08	16	10%
	Total	80	116	100%

(Blue Print will not be provided. Paper setters are expected to prepare Blue print while setting the question paper.)

**Maharashtra State Board of Secondary and
Higher Secondary Education, Pune**
Subject : Co- operation
Std. XII

Evaluation Pattern

Sr. No.	Exams at College Level	Marks	Time
1.	Terminal	50	2 ½ Hours
2.	Prelims	80	3 Hours
3.	Application Based Test for Prelims	20	1 Hour

Sr. No.	Exams	Marks	Time
1.	HSC Board Exam	80	3 Hours
2.	Application Based Test for Board	20	1 Hour
	Total	100	

Final result will be declared by Board on total marks obtained in Board Exam of 80 marks and Application Based Test conducted by college for Board of 20 marks. (Application Based Test should be conducted as per Board instructions) (i.e. total marks obtained is out of 100)

**Maharashtra State Board of Secondary and
Higher Secondary Education, Pune**
Subject : Co-operation
Std. XII

First Semester Exam			
Time: 2 ½ Hours		Marks: 50	
Q No.	Types of Question	Marks	Marks with option
1.A	Select the proper option and rewrite the sentence.	5	5
B	Write one word or phrase or term.	5	5
C	State following statement are true or false.	4	4
2.	Explain the following terms/ concepts. (Any 2 out of 4)	4	8
3.	Distinguish between. (Any 2 out of 3)	8	12
4.	Write short note/ letter. (Any 2 out of 3)	8	12
5.	Give the reason of the following sentences. (Any 2 out of 3)	8	12
6.	Long answer. (Any 1 out of 2)	8	16
Total		50	74

Pattern for Application based test		
Time: 1 Hour		Marks: 20
Q No.	Name of the Chapter Types of Question	Marks
1	Correct the underlined word and rewrite the following statement. (Four sub-question given)	4
2	Complete the following sentences. (Four sub-question given)	4
3	Find the odd one. (Three sub-question given)	3
4	Write your opinion of the following statement. (Three statements, Three marks each)	9
Total		20

**Maharashtra State Board of Secondary and
Higher Secondary Education, Pune**
Subject : Co- operation
Std. XII

Proposed Board Exam. Question Paper Pattern

Marks : 80

Time : 3 Hrs.

Q. No.	Nature of question	Marks as per Que.	No. of Questions to Attempt	Marks with out option	Marks with option
1.	From the following any 4 sub-questions will be asked out of 10 sub-question. A) Select the correct option and rewrite the sentence. B) Match the pairs. C) Give one word/ Phrase/ Term. D) State following statement are true or false. E) Complete the sentences. F) Select the correct option. G) Answer in one sentence. H) Correct the underlined word and rewrite the sentences. I) Find the odd one. J) Arrange in proper order.	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	5 5 5 5 5 5 5 5 5 5
2.	Explain the following terms/ concepts.	2	Any 4 out of 6	08	12
3.	Write your opinion for the following statements.	3	Any 2 out of 3	06	09
4.	Distinguish Between.	4	Any 3 out of 4	12	16
5.	Write short notes.	4	Any 2 out of 3	08	12
6.	Give reasons of the following statements.	4	Any 2 out of 4	08	16
7.	Attempt the following. (Two letters and one question of answer in short to be asked)	5	Any 2 out of 3	10	15
8.	Answer the following. (Long answer question)	8	Any 1 out of 2	08	16
	Total Marks			80	116

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - सहकार

इयत्ता - १२ वी

घटकानुसार गुण विभागणी

अ.क्र.	घटक	गुण	विकल्पासह गुण
१	सहकारी संस्थांचे संघटन	२७	३६
२	सहकारी संस्थांचा आयुक्त व निबंधक	१०	१४
३	महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा १९६०	१८	३४
४	सहकारी बँकांचा अभ्यास	१३	१६
५	सहकार शिक्षण व प्रशिक्षण	०६	०८
६	सहकार क्षेत्रापुढील आव्हाने	०६	०८
		८०	११६

उद्दिष्टानुसार गुण विभागणी

अ.क्र.	उद्दिष्टे	गुण	विकल्पासह गुण	टक्केवारी
१.	ज्ञान	१८	२६	२२.५%
२.	आकलन	३४	५०	४२.५%
३.	उपयोजन	१८	२५	२२.५%
४.	कौशल्य	१०	१५	१२.५%
	एकूण गुण	८०	११६	१००%

प्रश्न प्रकारानुसार गुण विभागणी

अ.क्र.	प्रश्न प्रकार	गुण	विकल्पासह गुण	टक्केवारी
१.	वस्तुनिष्ठ	२०	२०	२५%
२.	लघुत्तरी	५२	८०	६५%
३.	दिर्घोत्तरी	०८	१६	१०%
	एकूण गुण	८०	११६	१००%

(संविधान तक्ता दिला जाणार नाही. प्राश्निकांनी तो स्वतंत्र तयार करावा.)

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - सहकार

इयत्ता - १२ वी

प्रथम सत्र परिक्षा			
वेळ: २.३० तास		गुण: ५०	
प्र.क्र.	प्रश्न प्रकार	गुण	विकल्पासह गुण
१. अ	खालील दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा व पुन्हा लिहा.	५	५
ब	खालील विधानांसाठी एक शब्द/ शब्द समूह लिहा.	५	५
क	खालील विधाने चूक किंवा बरोबर ते लिहा.	४	४
२	संज्ञा स्पष्ट करा. (चार पैकी दोन)	४	८
३	फरक स्पष्ट करा. (तीन पैकी दोन)	८	१२
४	थोडक्यात उत्तरे लिहा/ टिपा लिहा/ पत्रलेखन. (तीन पैकी दोन)	८	१२
५	कारणे द्या. (तीन पैकी दोन)	८	१२
६	दीर्घोत्तरी प्रश्न. (दोन पैकी एक)	८	१६
	एकूण	५०	७४

वेळ : १ तास			उपयोजनावर आधारित चाचणी	गुण : २०
प्र.क्र.	प्रश्न प्रकार	गुण		
१.	खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्द दुरुस्त करून वाक्य पुन्हा लिहा.	४		
२.	खालील विधाने पूर्ण करा.	४		
३.	गटात न बसणारा शब्द शोधा.	३		
४.	उपयोजनावर/ स्वमतावर आधारित प्रश्न. (तीन प्रश्न प्रत्येकी तीन गुण)	९		
	एकूण	२०		

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - सहकार

इयत्ता - १२ वी

प्रश्नपत्रिका आराखडा

वेळ - ३.०० तास

गुण - ८०

प्रश्न क्र.	प्रश्नप्रकार	प्रश्नांनुसार गुण	सोडविण्याच्या प्रश्नांची संख्या	सोडविणाऱ्या प्रश्नांचे गुण	विकल्पा-सह गुण
१.	खालील दहा पैकी कोणत्याही चार प्रकारचे प्रश्न विचारले जातील. अ) खालील दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा व पुन्हा लिहा. ब) योग्य जोड्या जुळवा. क) खालील विधानांसाठी एक शब्द/ शब्द समूह लिहा. ड) खालील विधाने चूक किंवा बरोबर ते लिहा. इ) खालील विधाने पूर्ण करा. फ) अचूक पर्याय निवडा. ग) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ह) खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्द दुरुस्त करून वाक्य पुन्हा लिहा. ई) गटात न बसणारा शब्द शोधा. ज) योग्य क्रम लावा.	१ १ १ १ १ १ १ १ १ १	५ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५	५ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५	५ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५
२.	खालील संज्ञा/ संकल्पना स्पष्ट करा.	२	६ पैकी ४	०८	१२
३.	खालील विधानाबाबत स्वमत लिहा.	३	३ पैकी २	०६	०९
४.	फरक स्पष्ट करा.	४	४ पैकी ३	१२	१६
५.	संक्षिप्त टिपा लिहा.	४	३ पैकी २	०८	१२
६.	कारणे लिहा.	४	४ पैकी २	०८	१६
७.	खालील प्रश्न सोडवा. (दोन पत्रांचे नमूने व एक प्रश्न थोडक्यात उत्तरावर विचारावा)	५	३ पैकी २	१०	१५
८.	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (दीर्घोत्तरी प्रश्न)	८	२ पैकी १	०८	१६
	एकूण गुण			८०	११६